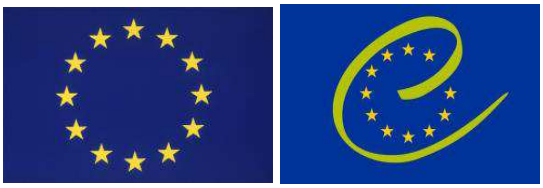
Biuletyn Europejski nr 3 (38)/2017*

Spis treści

Informacje 2

Nowe akty prawne UE 4

Orzeczenia Trybunału Sprawiedliwości UE 5

Postępowanie w trybie prejudycjalnym 5

Cła 6

Cudzoziemcy 10

Ochrona danych osobowych 11

Ochrona środowiska 12

Podatki 14

Rolnictwo 18

Telekomunikacja 20

Transport 21

Zatrudnienie 23

Orzeczenia Europejskiego Trybunału Praw Człowieka 25

Nowe pytania prejudycjalne sądów administracyjnych 31

* Biuletyn opracowywany przez Wydział VII Prawa Europejskiego w Biurze Orzecznictwa NSA stanowi informację o wybranych aktach prawnych Unii Europejskiej i orzeczeniach Trybunału Sprawiedliwości Unii Europejskiej oraz aktach prawnych Rady Europy i orzeczeniach Europejskiego Trybunału Praw Człowieka, mogących mieć znaczenie dla orzecznictwa sądów administracyjnych; jest dostępny w bazie CBOIS oraz na stronie http://www.nsa.gov.pl/biuletyn-europejski.php.

Informacje

- 2 marca 2017 r. państwa członkowskie (Rada UE) porozumiały się w sprawie utworzenia systemu rejestracji danych osób wjeżdżających do UE i opuszczających jej terytorium oraz danych o odmowie zgody na wjazd. Kontrola ma dotyczyć zarówno osób, od których Unia wymaga wiz, jak również obywateli krajów objętych ruchem bezwizowym z Unią. System kontroli ma m.in. pomóc w walce z terroryzmem i nielegalną imigracją. Ma się składać z centralnej bazy danych podłączonej do interfejsów krajowych, gdzie będą również przechowywane informacje dotyczące dokumentów tożsamości tych osób i dokumentów podróży, a także dane biometryczne (odciski czterech palców i obraz twarzy). Ostateczny kształt systemu zostanie uregulowany w formie rozporządzenia.

- 2 marca 2017 r. Komisja Europejska zapowiedziała, że rozpocznie postępowania o naruszenia unijnego prawa wobec krajów, które do września br. nie zwiększą liczby przyjmowanych uchodźców w ramach unijnego programu relokacji. We wrześniu 2015 r. państwa UE zobowiązały się do przejęcia od Grecji i Włoch w ciągu dwóch lat co najmniej 98 tysięcy uchodźców. Dla każdego z nich przypisano określoną kwotę uchodźców, do tej pory jednak relokowano jedynie 13,5 tysiąca osób. Komisja opublikowała też nowe zalecenia dla państw UE dotyczące odsyłania nielegalnych imigrantów, którym nie przysługuje azyl, do krajów pochodzenia.

- 2 marca 2017 r. Parlament Europejski zatwierdził przepisy dotyczące przejrzystości międzyrządowych umów energetycznych. Umowy międzyrządowe (IGA – ang. *intergovernmental agreements*) będą odtąd notyfikowane i sprawdzane przez KE pod kątem klauzul sprzecznych z prawem UE jeszcze przed ich podpisaniem. Oznacza to, że państwa UE będą informować KE o planach zawarcia umów dotyczących dostaw ropy i gazu z krajami trzecimi. Dotąd mogły zgłaszać Brukseli porozumienia, jednak robiły to już po ich zawarciu. Praktyka pokazała, iż renegocjowanie międzyrządowych umów energetycznych, gdy są już podpisane, jest bardzo trudne (żadnej z około 40 zakwestionowanych umów nie udało się zmienić). Obecna procedura przewiduje po notyfikacji 5 tygodni na poinformowanie kraju unijnego o ewentualnych wątpliwościach

i kolejne 12 tygodni, by wyrazić opinie co do zgodności porozumienia z prawem UE.

▪ 7 marca 2017 r. TSUE wydał wyrok w sprawie C-390/15 zainicjowanej wnioskiem Trybunału Konstytucyjnego (postanowienie z dnia 7 lipca 2015 r., K 61/13) o wydanie, na podstawie art. 267 TFUE, orzeczenia w trybie prejudycjalnym (zob. s. 14).

▪ 9 marca 2017 r. Donald Tusk został wybrany na drugą 2,5-letnią kadencję na stanowisko przewodniczącego Rady Europejskiej. Decyzję taką podjęli szefowie państw i rządów stosunkiem głosów 27:1.

▪ 14 marca 2017 r. obie izby brytyjskiego parlamentu przyjęły ustawę upoważniającą premier Wlk. Brytanii do rozpoczęcia negocjacji w sprawie wyjścia Wielkiej Brytanii z Unii Europejskiej. Szefowa rządu planuje uruchomić proces tzw. *Brexitu* przed końcem marca.

▪ W dniach 20–21 marca 2017 r. wizytę w Polsce złożył Pan Pierre-Yves Le Borgn, przedstawiciel Komisji Zagadnień Prawnych i Praw Człowieka Zgromadzenia Parlamentarnego Rady Europy, któremu towarzyszyła Pani Agnieszka Szklanna, sekretarz Komisji. Wizyta była związana z przygotowywanym kolejnym, dziewiątym raportem na temat wdrażania wyroków Europejskiego Trybunału Praw Człowieka.

▪ 25 marca 2017 r. na Kapitolu w Rzymie odbyła się ceremonia 60-lecia podpisania Traktatów Rzymskich, które dały początek integracji europejskiej. W spotkaniu uczestniczyło 27 przywódców państw UE (bez Wielkiej Brytanii, która przygotowuje się do opuszczenia Wspólnoty) i unijnych instytucji. Przywódcy UE podpisali tzw. Deklarację Rzymską (DR), w której oświadczają „działać wspólnie, w zależności od potrzeb w różnym tempie i z różnym nasileniem, podążając jednocześnie w tym samym kierunku". Deklaracja ma znaczenie symboliczne i nie jest wiążąca prawnie.

▪ 29 marca 2017 r. Wielka Brytania uruchomiła art. 50 Traktatu UE ws. wyjścia z Unii. Premier Theresa May wysłała oficjalny list (notyfikację) informujący o zamiarze opuszczenia Wspólnoty. Ruszyły też prace nad tzw. Wielką Ustawą Uchylającą, która ma spowodować rozdzielenie brytyjskiego i unijnego systemu prawa (częściowo – wbrew nazwie – poprzez przeniesienie norm unijnych do prawa brytyjskiego).

▪ 31 marca 2017 r. Litwa i Łotwa przyłączyły się do skargi, którą Polska skierowała do TSUE w sprawie gazociągu

Opal, przedłużenia *Nord Stream*. Polski rząd zaskarżył decyzję Komisji Europejskiej zwiększającą możliwości wykorzystywania przepustowości gazociągu do 80 proc., do TSUE w dniu 16 grudnia 2016 r. Wcześniej skargę w tej sprawie złożyła spółka PGNiG. Pod koniec grudnia unijny sąd zdecydował o wstrzymaniu wykonania decyzji.

Nowe akty prawne UE

[*) Podane informacje stanowią wybór nowych aktów prawnych UE we wskazanym miesiącu]

- Rozporządzenie wykonawcze Komisji (UE) 2017/373 z dnia 1 marca 2017 r. ustanawiające wspólne wymogi dotyczące instytucji zapewniających zarządzanie ruchem lotniczym/służby żeglugi powietrznej i inne funkcje sieciowe zarządzania ruchem lotniczym oraz nadzoru nad nimi, uchylające rozporządzenie (WE) nr 482/2008, rozporządzenia wykonawcze (UE) nr 1034/2011, (UE) nr 1035/2011 i (UE) 2016/1377 oraz zmieniające rozporządzenie (UE) nr 677/2011 (Tekst mający znaczenie dla EOG) (Dz.Urz. z 2017 r. L 62, s. 1)

- Decyzja Rady Europejskiej (UE, Euratom) 2017/444 z dnia 9 marca 2017 r. w sprawie wyboru Przewodniczącego Rady Europejskiej (Dz.Urz. z 2017 r. L 67, s. 87)

- Rozporządzenie Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) 2017/458 z dnia 15 marca 2017 r. zmieniające rozporządzenie (UE) 2016/399 w odniesieniu do zintensyfikowania odpraw na granicach zewnętrznych z wykorzystaniem odpowiednich baz danych (Dz.Urz. z 2017 r. L 74, s. 1)

- Dyrektywa Parlamentu Europejskiego Rady (UE) 2017/541 z dnia 15 marca 2017 r. w sprawie zwalczania terroryzmu i zastępująca decyzję ramową Rady 2002/475/WSiSW oraz zmieniająca decyzję Rady 2005/671/WSiSW (Dz.Urz. z 2017 r. L 88, s. 6)

- Decyzja wykonawcza Komisji (UE) 2017/499 z dnia 17 marca 2017 r. w sprawie utworzenia Europejskiej Infrastruktury e-Nauki i Technologii na rzecz Badań w dziedzinie Różnorodności Biologicznej i Ekosystemów – konsorcjum na rzecz europejskiej infrastruktury badawczej (LifeWatch ERIC) (notyfikowana jako dokument nr C(2017) 1648 – Tekst mający znaczenie dla EOG) (Dz.Urz. z 2017 r. L 76, s. 36)

- Deklaracja Rzymska z dnia 25 marca 2017 r. (*soft law*) – pełny tekst: http://www.consilium.europa.eu/pl/press/press-releases/2017/03/25-rome-declaration/

Orzeczenia Trybunału Sprawiedliwości Unii Europejskiej*

[*) W przypadku wyroków TSUE publikowane fragmenty stanowią wybrane cytaty lub tezy]

Postępowanie w trybie prejudycjalnym

Wyrok Trybunału (izba) z dnia 15 marca 2017 r. w sprawie C-3/16, Lucio Cesare Aquino przeciwko Belgische Staat

Odesłanie prejudycjalne – Prawo Unii – Prawa przyznane jednostkom – Naruszenie przez sąd – Pytania prejudycjalne – Wystąpienie do Trybunału – Sąd krajowy orzekający w ostatniej instancji

*) Artykuł 267 akapit trzeci TFUE należy interpretować w ten sposób, że sąd, którego orzeczenia podlegają zaskarżeniu według prawa wewnętrznego, nie może zostać uznany za sąd orzekający w ostatniej instancji, w wypadkach gdy skarga kasacyjna wniesiona na orzeczenie tego sądu nie została rozpatrzona ze względu na cofnięcie skargi przez stronę skarżącą.

*) Artykuł 267 akapit trzeci TFUE należy interpretować w ten sposób, że sąd orzekający w ostatniej instancji może powstrzymać się od skierowania pytania prejudycjalnego do Trybunału, gdy skarga kasacyjna została odrzucona ze względu na niedopuszczalność związaną z postępowaniem przed tym sądem, z zastrzeżeniem poszanowania zasad równoważności i skuteczności.

Cła

Wyrok Trybunału (izba) z dnia 9 marca 2017 r. w sprawie C-173/15, GE Healthcare GmbH przeciwko Hauptzollamt Düsseldorf

Odesłanie prejudycjalne – Unia celna – Wspólnotowy kodeks celny – Artykuł 32 ust. 1 lit. c) – Ustalanie wartości celnej – Honoraria, tantiemy autorskie i opłaty licencyjne dotyczące towarów, dla których ustalana jest wartość celna – Pojęcie – Rozporządzenie (EWG) nr 2454/93 – Artykuł 160 – „Warunek sprzedaży" wycenianych towarów – Płatność honorariów, tantiem autorskich i opłat licencyjnych na rzecz spółki powiązanej zarówno ze sprzedającym, jak i kupującym towary – Artykuł 158 ust. 3 – Środki korekty i podziału

*) Artykuł 32 ust. 1 lit. c) rozporządzenia Rady (EWG) nr 2913/92 z dnia 12 października 1992 r. ustanawiającego Wspólnotowy kodeks celny, zmienionego rozporządzeniem Rady (WE) nr 1791/2006 z dnia 20 listopada 2006 r., należy interpretować w ten sposób, że po pierwsze, nie nakazuje on, aby kwota honorariów, tantiem autorskich i opłat licencyjnych była ustalona w chwili zawarcia umowy licencyjnej lub w chwili powstania długu celnego, aby te honoraria, tantiemy autorskie i opłaty licencyjne zostały uznane za dotyczące towarów, dla których ustalana jest wartość celna a, po drugie, dopuszcza on, aby rzeczone honoraria, tantiemy autorskie i opłaty licencyjne „dotyczyły towarów, dla których ustalana jest wartość celna", nawet jeżeli owe honoraria, tantiemy autorskie i opłaty licencyjne pozostają jedynie częściowo w związku z tymi towarami.

*) Artykuł 32 ust. 1 lit. c) rozporządzenia nr 2913/92, zmienionego rozporządzeniem nr 1791/2006 oraz art. 160 rozporządzenia Komisji (EWG) nr 2454/93 z dnia 2 lipca 1993 r. ustanawiającego przepisy w celu wykonania rozporządzenia nr 2913/92, zmienionego rozporządzeniem Komisji (WE) nr 1875/2006 z dnia 18 grudnia 2006 r., należy interpretować w ten sposób, że honoraria, tantiemy autorskie i opłaty licencyjne stanowią „warunek sprzedaży" towarów, dla których jest ustalana wartość celna, jeżeli w ramach grupy spółek zapłaty tych honorariów, tantiem autorskich i opłat licencyjnych domaga się przedsiębiorstwo powiązane zarówno ze sprzedającym, jak i kupującym, a zapłata ta następuje na rzecz tegoż przedsiębiorstwa.

*) Artykuł 32 ust. 1 lit. c) rozporządzenia nr 2913/92, zmienionego rozporządzeniem nr 1791/2006 oraz art. 158 ust. 3 rozporządzenia nr 2454/93, zmienionego rozporządzeniem nr 1875/2006, należy interpretować w ten sposób, że środki korekty i podziału, o których mowa odpowiednio w tych przepisach, mogą zostać zastosowane, w sytuacji gdy wartość celna odnośnych towarów została ustalona nie na podstawie art. 29 tego rozporządzenia nr 2913/92, ze zmianami, ale zgodnie z metodą pomocniczą, przewidzianą w art. 31 tegoż rozporządzenia.

Wyrok Trybunału (izba) z dnia 16 marca 2017 r. w sprawie C-47/16, Valsts ieņēmumu dienests przeciwko „Veloserviss" SIA

Odesłanie prejudycjalne – Unia celna – Wspólnotowy kodeks celny – Artykuł 220 ust. 2 lit. b) – Retrospektywne pokrycie należności celnych przywozowych – Uzasadnione oczekiwania – Przesłanki stosowania – Błąd organów celnych – Obowiązek działania przez importera w dobrej wierze i sprawdzenia okoliczności wydania świadectwa pochodzenia na formularzu A – Środki dowodowe – Sprawozdanie Europejskiego Urzędu ds. Zwalczania Nadużyć Finansowych (OLAF)

*) Artykuł 220 ust. 2 lit. b) rozporządzenia Rady (EWG) nr 2913/92 z dnia 12 października 1992 r. ustanawiającego Wspólnotowy kodeks celny, zmienionego rozporządzeniem Parlamentu Europejskiego i Rady (WE) nr 2700/2000 z dnia 16 listopada 2000 r., należy interpretować w ten sposób, że importer może powołać się na uzasadnione oczekiwania w oparciu o ten przepis, w celu sprzeciwienia się retrospektywnemu zaksięgowaniu ceł przywozowych, podnosząc zarzut dobrej wiary jedynie wtedy, gdy spełnione są trzy kumulatywne przesłanki. Przede wszystkim konieczne jest, aby cła te nie zostały pobrane wskutek błędu samych właściwych organów, następnie, aby był to błąd, który nie mógł w racjonalny sposób zostać wykryty przez działającą w dobrej wierze osobę zobowiązaną do pokrycia należności celnych, i wreszcie, aby osoba ta przestrzegała wszystkich obowiązujących przepisów dotyczących jej zgłoszenia celnego. Takie uzasadnione oczekiwania nie występują między innymi, gdy importer, pomimo iż miał oczywiste powody, by wątpić co do prawdziwości

świadectwa pochodzenia na formularzu A, nie zbadał w miarę swych możliwości okoliczności wydania tego świadectwa w celu ustalenia, czy wątpliwości te były uzasadnione. Obowiązek taki nie oznacza jednak, że importer jest ogólnie zobowiązany do regularnego kontrolowania okoliczności wydania świadectwa pochodzenia na formularzu A przez organy celne państwa wywozu. Do sądu odsyłającego należy ustalenie z uwzględnieniem ogółu konkretnych okoliczności sporu w postępowaniu głównym, czy te trzy przesłanki są w niniejszej sprawie spełnione.

*) Artykuł 220 ust. 2 lit. b) rozporządzenia nr 2913/92, zmienionego rozporządzeniem nr 2700/2000, należy interpretować w ten sposób, że w sprawie takiej jak w postępowaniu głównym, z informacji zawartych w sprawozdaniu Europejskiego Urzędu ds. Zwalczania Nadużyć Finansowych (OLAF) można wywnioskować, że importer nie może na podstawie tego przepisu zasadnie powoływać się na uzasadnione oczekiwania w celu sprzeciwienia się retrospektywnemu zaksięgowaniu ceł przywozowych. Niemniej jednak, jeśli sprawozdanie to zawiera jedynie ogólny opis rozpatrywanej sytuacji, czego ustalenie należy do sądu odsyłającego, nie może ono samo wystarczyć do wykazania w wymagany prawem sposób, że przesłanki te są pod wszelkimi względami faktycznie spełnione między innymi, jeżeli chodzi o mające znaczenie zachowanie eksportera. W tych okolicznościach zasadniczo do organów celnych państwa przywozu należy wykazanie, w drodze dodatkowych środków dowodowych, że wydanie przez organy celne państwa wywozu nieprawidłowego świadectwa pochodzenia na formularzu A można przypisać przedstawieniu nieprawidłowych okoliczności faktycznych przez eksportera. Niemniej jednak, w wypadku gdy organy celne państwa przywozu nie są w stanie przedstawić rzeczonego dowodu, wykazanie, że rzeczone świadectwo zostało wydane na podstawie okoliczności faktycznych prawidłowo przedstawionych przez eksportera, należy do importera.

Wyrok Trybunału (izba) z dnia 22 marca 2017 r. w sprawach połączonych C-435/15 i C-666/15, GROFA GmbH przeciwko Hauptzollamt Hannover (C-435/15) oraz X, GoPro Coöperatief UA przeciwko Inspecteur van de Belastingdienst/Douane kantoor Rotterdam Rijnmond (C-666/15)

Odesłanie prejudycjalne – Wspólna taryfa celna – Pozycje taryfowe – Klasyfikacja towarów – Rejestrujące kamery wideo – Nomenklatura scalona – Podpozycje 8525 80 30, 8525 80 91 i 8525 80 99 Nomenklatury scalonej – Noty wyjaśniające – Wykładnia – Rozporządzenia wykonawcze (UE) nr 1249/2011 i (UE) nr 876/2014 – Wykładnia – Ważność

*) Rozporządzenie wykonawcze Komisji (UE) nr 1249/2011 z dnia 29 listopada 2011 r. dotyczące klasyfikacji niektórych towarów według Nomenklatury scalonej należy interpretować w ten sposób, że nie ma ono zastosowania w drodze analogii do produktów posiadających cechy trzech modeli kamer gamy GoPro Hero 3 Black Edition rozpatrywanych w sprawie C-435/15.

*) Rozporządzenie wykonawcze Komisji (UE) nr 876/2014 z dnia 8 sierpnia 2014 r. dotyczące klasyfikacji niektórych towarów według Nomenklatury scalonej należy interpretować w ten sposób, że ma ono zastosowanie w drodze analogii do produktów posiadających cechy trzech modeli kamer gamy GoPro Hero 3 Black Edition rozpatrywanych w owej sprawie, jednakże jest ono nieważne.

*) Podpozycje 8525 80 30, 8525 80 91 i 8525 80 99 Nomenklatury scalonej zawartej w załączniku I do rozporządzenia Rady (EWG) nr 2658/87 z dnia 23 lipca 1987 r. w sprawie nomenklatury taryfowej i statystycznej oraz w sprawie Wspólnej taryfy celnej, w brzmieniu wynikającym kolejno z rozporządzenia wykonawczego Komisji (UE) nr 1006/2011 z dnia 27 września 2011 r., rozporządzenia wykonawczego Komisji (UE) nr 927/2012 z dnia 9 października 2012 r. i rozporządzenia wykonawczego Komisji (UE) nr 1001/2013 z dnia 4 października 2013 r., należy, w świetle not wyjaśniających do Nomenklatury scalonej dotyczących tych podpozycji, interpretować w ten sposób, że sekwencję wideo o długości ponad 30 minut zarejestrowaną w różnych plikach o indywidualnej długości poniżej 30 minut należy uznać za nagranie co najmniej 30 minut pojedynczej sekwencji wideo, niezależnie od tego, czy użytkownik nie może podczas ich odczytu dostrzec przejścia z jednego pliku do drugiego, czy też przeciwnie, użytkownik musi podczas odczytu otworzyć zasadniczo każdy z tych plików oddzielnie.

*) Nomenklaturę scaloną zawartą w załączniku I do rozporządzenia nr 2658/87, w brzmieniu wynikającym kolejno z rozporządzeń wykonawczych nr 1006/2011, nr 927/2012 i nr 1001/2013, należy interpretować w ten sposób, że rejestrująca kamera wideo umożliwiająca zapis sygnałów z zewnętrznych źródeł, jednak bez możliwości ich odtworzenia poprzez zewnętrzny odbiornik telewizyjny lub zewnętrzny monitor, jako że owa kamera może odtwarzać na zewnętrznym ekranie lub monitorze jedynie pliki zapisane za pomocą swojej soczewki, nie może być sklasyfikowana w ramach podpozycji taryfowej 8525 80 99 tej nomenklatury.

Cudzoziemcy

Wyrok Trybunału (wielka izba) z dnia 7 marca 2017 r. w sprawie C-638/16 PPU, X i X przeciwko État belge

Odesłanie prejudycjalne – Rozporządzenie (WE) nr 810/2009 – Artykuł 25 ust. 1 lit. a) – Wiza o ograniczonej ważności terytorialnej – Wydanie wizy z przyczyn humanitarnych lub z uwagi na zobowiązania międzynarodowe – Pojęcie „zobowiązań międzynarodowych” – Karta praw podstawowych Unii Europejskiej – Europejska Konwencja o ochronie praw człowieka i podstawowych wolności – Konwencja genewska – Wydanie wizy w przypadku dowiedzionego ryzyka naruszenia art. 4 lub 18 Karty praw podstawowych – Brak obowiązku

*) Artykuł 1 rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady (WE) nr 810/2009 z dnia 13 lipca 2009 r. ustanawiającego Wspólnotowy kodeks wizowy (kodeks wizowy), zmienionego rozporządzeniem Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) nr 610/2013 z dnia 26 czerwca 2013 r., należy interpretować w ten sposób, że wniosek o wydanie wizy o ograniczonej ważności terytorialnej złożony przez obywatela państwa trzeciego z przyczyn humanitarnych na podstawie art. 25 tego kodeksu w przedstawicielstwie docelowego państwa członkowskiego położonym na terytorium państwa trzeciego z zamiarem złożenia tuż po przybyciu do tego państwa członkowskiego wniosku o udzielenie ochrony międzynarodowej, a w następstwie przebywania we wspomnianym państwie członkowskim przez ponad 90 dni w ciągu danego 180-

dniowego okresu, nie jest objęty stosowaniem wspomnianego kodeksu, lecz w obecnym stanie prawa Unii Europejskiej jedynie prawem krajowym.

Ochrona danych osobowych

Wyrok Trybunału (izba) z dnia 9 marca 2017 r. w sprawie C-398/15, Camera di Commercio, Industria, Artigianato e Agricoltura di Lecce przeciwko Salvatoremu Manniemu

Odesłanie prejudycjalne – Dane osobowe – Ochrona osób fizycznych w zakresie przetwarzania tych danych – Dyrektywa 95/46/WE – Artykuł 6 ust. lit. e) – Dane podlegające ujawnieniu w rejestrze spółek – Pierwsza dyrektywa 68/151/EWG – Artykuł 3 – Likwidacja danej spółki – Ograniczenie dostępu osób trzecich do tych danych

*) Artykuł 6 ust. 1 lit. e), art. 12 lit. b) i art. 14 akapit pierwszy lit. a) dyrektywy 95/46/WE Parlamentu Europejskiego i Rady z dnia 24 października 1995 r. w sprawie ochrony osób fizycznych w zakresie przetwarzania danych osobowych i swobodnego przepływu tych danych w związku z art. 3 pierwszej dyrektywy Rady 68/151/EWG z dnia 9 marca 1968 r. w sprawie koordynacji gwarancji, jakie są wymagane w państwach członkowskich od spółek w rozumieniu art. 58 akapit drugi traktatu, w celu uzyskania ich równoważności w całej Wspólnocie dla zapewnienia ochrony interesów zarówno wspólników, jak i osób trzecich, zmienionej dyrektywą Parlamentu Europejskiego i Rady 2003/58/WE z dnia 15 lipca 2003 r., należy interpretować w ten sposób, że w aktualnym stanie prawa Unii do państw członkowskich należy ustalenie, czy osoby fizyczne, o których mowa w art. 2 ust. 1 lit. d) i j) drugiej z wymienionych dyrektyw, mogą domagać się od organu odpowiedzialnego za prowadzenie, odpowiednio, rejestru centralnego, rejestru handlowego lub rejestru spółek zbadania, w oparciu o ocenę konkretnego przypadku, czy w wypadku zaistnienia przeważających i uzasadnionych względów dotyczących ich szczególnej sytuacji wyjątkowo uzasadnione jest ograniczenie, po upływie wystarczająco długiego okresu od dnia likwidacji danej spółki, dostępu do figurujących w rejestrze i dotyczących tych osób danych osobowych do kręgu osób trzecich, które wykażą, że mają konkretny interes w uzyskaniu dostępu do tych danych.

Ochrona środowiska

Wyrok Trybunału (izba) z dnia 8 marca 2017 r. w sprawie C-321/15, ArcelorMittal Rodange et Schifflange SA przeciwko Wielkiemu Księstwu Luksemburga

Odesłanie prejudycjalne – Środowisko naturalne – System handlu uprawnieniami do emisji gazów cieplarnianych w Unii Europejskiej – Dyrektywa 2003/87/WE – Artykuł 3 lit. a) – Artykuły 11 i 12 – Zaprzestanie działalności instalacji – Zwrot niewykorzystanych uprawnień – Okres 2008–2012 – Brak odszkodowania – Struktura systemu handlu uprawnieniami do emisji

*) Dyrektywę 2003/87/WE Parlamentu Europejskiego i Rady z dnia 13 października 2003 r. ustanawiającą system handlu przydziałami [uprawnieniami do] emisji gazów cieplarnianych we Wspólnocie oraz zmieniającą dyrektywę Rady 96/61/WE, zmienioną rozporządzeniem Parlamentu Europejskiego i Rady (WE) nr 219/2009 z dnia 11 marca 2009 r., należy interpretować w ten sposób, że nie sprzeciwia się ona przepisowi krajowemu, który zezwala na to, aby właściwe władze nakazały zwrot, bez odszkodowania, całości lub części niewykorzystanych uprawnień, które zostały nienależnie wydane prowadzącemu instalację w efekcie naruszenia przezeń obowiązku poinformowania właściwych władz, w stosownym czasie, o zaprzestaniu działalności danej instalacji.

Uprawnienia wydane po dniu, w którym prowadzący instalację zaprzestał działalności, jaką wykonywał z wykorzystaniem instalacji, której dotyczą te uprawnienia, bez uprzedniego poinformowania o tym fakcie właściwych władz, nie mogą zostać uznane za „uprawnienia” do emisji w rozumieniu art. 3 lit. a) dyrektywy 2003/87, w brzmieniu zmienionym rozporządzeniem nr 219/2009.

Wyrok Trybunału (izba) z dnia 30 marca 2017 r. w sprawie C-335/16, VG Čistoća d.o.o. przeciwko Đurowi Vladice, Ljubicy Vladice

Odesłanie prejudycjalne – Środowisko naturalne – Odpady – Dyrektywa 2008/98/WE – Odzyskanie kosztów

gospodarowania odpadami – Zasada zanieczyszczający płaci – Pojęcie posiadaczy odpadów – Cena żądana za gospodarowanie odpadami – Opłata specjalna przeznaczona na finansowanie inwestycji kapitałowych

*) Artykuł 14 i art. 15 ust. 1 dyrektywy Parlamentu Europejskiego i Rady 2008/98/WE z dnia 19 listopada 2008 r. w sprawie odpadów oraz uchylającej niektóre dyrektywy należy interpretować w ten sposób, że na obecnym etapie rozwoju prawa Unii przepisy te nie stoją na przeszkodzie uregulowaniu krajowemu, takiemu jak uregulowanie będące przedmiotem sporu w postępowaniu głównym, które w celu finansowania usługi gospodarowania odpadami miejskimi i ich unieszkodliwiania przewiduje cenę obliczaną na podstawie szacunkowej objętości odpadów wygenerowanej przez użytkowników tej usługi, a nie na podstawie ilości odpadów rzeczywiście wytworzonych i przekazanych przez nich do punktu zbioru, jak również uiszczenie przez użytkowników, występujących jako posiadacze odpadów, opłaty dodatkowej, z której przychód jest przeznaczony na finansowanie inwestycji kapitałowych niezbędnych do przetwarzania odpadów, w tym ich recyklingu. Do sądu odsyłającego należy jednak sprawdzenie, na podstawie okoliczności faktycznych i prawnych, które zostały mu przedstawione, czy nie prowadzi to do obciążenia niektórych „posiadaczy” kosztami ewidentnie nieproporcjonalnymi do objętości lub rodzaju odpadów, które mogą oni wytworzyć. W tym celu sąd krajowy będzie mógł w szczególności uwzględnić kryteria związane z rodzajem nieruchomości zajmowanych przez użytkowników, z powierzchnią tych nieruchomości oraz ich przeznaczeniem, ze zdolnością „posiadaczy” do wytwarzania odpadów, z objętością pojemników udostępnionych użytkownikom, jak również z częstotliwością zbiórki w zakresie, w jakim parametry te mogą wpływać bezpośrednio na kwotę kosztów gospodarowania odpadami.

Podatki

Wyrok Trybunału (wielka izba) z dnia 7 marca 2017 r. w sprawie C-390/15, Rzecznik Praw Obywatelskich, przy udziale Marszałka Sejmu Rzeczypospolitej Polskiej, Prokuratora Generalnego

Odesłanie prejudycjalne – Podatki – Podatek od wartości dodanej (VAT) – Dyrektywa 2006/112/WE – Punkt 6 załącznika III – Ważność – Postępowanie – Zmiana projektu dyrektywy Rady po wydaniu opinii przez Parlament – Brak ponownej konsultacji z Parlamentem – Artykuł 98 ust. 2 – Ważność – Wyłączenie stosowania obniżonej stawki VAT do dostawy książek cyfrowych drogą elektroniczną – Zasada równego traktowania – Porównywalność dwóch sytuacji – Dostawa książek cyfrowych drogą elektroniczną i na wszystkich nośnikach fizycznych

*) Analiza pytań prejudycjalnych nie wykazała żadnego elementu mogącego wpłynąć na ważność pkt 6 załącznika III do dyrektywy Rady 2006/112/WE z dnia 28 listopada 2006 r. w sprawie wspólnego systemu podatku od wartości dodanej, zmienionej dyrektywą Rady 2009/47/WE z dnia 5 maja 2009 r., lub art. 98 ust. 2 tej dyrektywy w związku z pkt 6 załącznika III do niej.

*) (…) w świetle celu art. 98 ust. 2 zmienionej dyrektywy 2006/112 w związku z pkt 6 załącznika III do tej dyrektywy dostawa książek cyfrowych na wszystkich nośnikach fizycznych, z jednej strony, oraz dostawa książek cyfrowych drogą elektroniczną, z drugiej strony, stanowią sytuacje podobne. Wniosku tego nie podważa okoliczność, że zgodnie z art. 14 ust. 1 zmienionej dyrektywy 2006/112 dostawa książki cyfrowej na nośniku fizycznym co do zasady stanowi dostawę towarów, podczas gdy na podstawie art. 24 ust. 1 i art. 25 tej dyrektywy dostawa książki cyfrowej drogą elektroniczną stanowi świadczenie usług. Jako że zasady VAT w gruncie rzeczy mają na celu opodatkowanie w taki sam sposób konsumpcji towarów i usług, ta odmienna kwalifikacja nie jawi się jako decydująca w kontekście celu, jakiemu służy art. 98 ust. 2 rzeczonej dyrektywy w związku z pkt 6 załącznika III do niej (…). W konsekwencji w zakresie, w jakim art. 98 ust. 2 zmienionej dyrektywy 2006/112 w związku z pkt 6 załącznika III do tej dyrektywy, skutkuje wyłączeniem stosowania obniżonej stawki VAT do dostawy książek cyfrowych drogą

elektroniczną, podczas gdy takie stosowanie jest dopuszczone dla dostawy książek cyfrowych na wszystkich nośnikach fizycznych, przepisy te należy uważać za ustanawiające odmienne traktowanie dwóch podobnych sytuacji w świetle celu zamierzonego przez prawodawcę Unii.

W odniesieniu do przydatności środka zawartego w art. 98 ust. 2 zmienionej dyrektywy 2006/112 w związku z pkt 6 załącznika III do tej dyrektywy do realizacji zamierzonego celu (…) nie można przyjąć, aby ocena, jakiej dokonał prawodawca Unii, wykraczała poza zakres uznania, jakim dysponuje. Wyłączając bowiem stosowanie obniżonej stawki VAT do usług świadczonych drogą elektroniczną, prawodawca Unii eliminuje konieczność analizy przez podatników i krajowe organy podatkowe każdego rodzaju świadczonych usług elektronicznych, czy należy on jednak do jednej z kategorii usług mogących podlegać takiej stawce na mocy załącznika III do zmienionej dyrektywy 2006/112. Sporny środek należy zatem uważać za przydatny do realizacji celu polegającego na określeniu w sposób pewny stawki VAT mającej zastosowanie do usług świadczonych drogą elektroniczną, a tym samym do ułatwienia zarządzania tym podatkiem przez podatników i krajowe organy podatkowe.

W odniesieniu do wymogu związanego z przesłanką proporcjonalności, należy stwierdzić, że aby został wybrany środek najmniej ograniczający w stosunku do innych odpowiednich możliwych środków, i aby spowodowane niedogodności nie były nieproporcjonalne w stosunku do zamierzonych celów, prawodawca Unii ewentualnie mógł oddzielić dostawę książek cyfrowych drogą elektroniczną od pozostałych usług elektronicznych, a w konsekwencji umożliwić stosowanie do tych książek obniżonej stawki VAT.

Jednakże takie rozwiązanie mogłoby być sprzeczne z celem zamierzonym przez prawodawcę Unii, polegającym na konieczności zaradzenia niepewności prawnej wywoływanej przez ciągły rozwój, jakiemu podlegają usługi elektroniczne w całości, z którego to względu prawodawca Unii wykluczył całość tych usług z listy transakcji, do których można stosować obniżoną stawkę VAT na podstawie załącznika III do zmienionej dyrektywy 2006/112.

W tym względzie uznanie, że państwa członkowskie dysponują możliwością stosowania obniżonej stawki VAT do dostawy książek cyfrowych drogą

elektroniczną, tak jak jest to dopuszczalne dla dostawy takich książek na wszystkich nośnikach fizycznych, zagrażałoby spójności całości środka zamierzonego przez prawodawcę Unii, polegającego na wyłączeniu wszystkich usług elektronicznych z możliwości stosowania obniżonej stawki VAT.

Należy zatem stwierdzić, że art. 98 ust. 2 zmienionej dyrektywy 2006/112 w związku z pkt 6 załącznika III do tej dyrektywy, który skutkuje wyłączeniem możliwości stosowania przez państwa członkowskie obniżonej stawki VAT do dostawy książek cyfrowych drogą elektroniczną, przy jednoczesnym dopuszczeniu stosowania obniżonej stawki VAT do dostawy książek na jakimkolwiek nośniku fizycznym, nie narusza zasady równego traktowania, jaką ustanawia art. 20 Karty.

Wyrok Trybunału (izba) z dnia 8 marca 2017 r. w sprawie C-14/16, Euro Park Service przeciwko Ministre des Finances et des Comptes publics

Odesłanie prejudycjalne – Podatki bezpośrednie – Spółki różnych państw członkowskich – Wspólny system opodatkowania – Łączenie przez przejęcie – Uprzednie zatwierdzenie organu podatkowego – Dyrektywa 90/434/EWG – Artykuł 11 ust. 1 lit. a) – Oszustwo podatkowe lub unikanie opodatkowania – Swoboda przedsiębiorczości

*) Ponieważ art. 11 ust. 1 lit. a) dyrektywy Rady 90/434/EWG z dnia 23 lipca 1990 r. w sprawie wspólnego systemu opodatkowania mającego zastosowanie w przypadku łączenia, podziałów, wnoszenia aktywów i wymiany udziałów dotyczących spółek różnych państw członkowskich nie dokonuje wyczerpującej harmonizacji, prawo Unii dopuszcza dokonanie oceny zgodności regulacji krajowej tego rodzaju co regulacja rozpatrywana w postępowaniu głównym w świetle prawa pierwotnego, pomimo że regulacja ta została przyjęta w celu transpozycji do prawa krajowego możliwości przewidzianej w tym przepisie.
*) Artykuł 49 TFUE i art. 11 ust. 1 lit. a) dyrektywy 90/434 należy interpretować w ten sposób, że sprzeciwiają się one przepisom krajowym tego rodzaju co rozpatrywane w postępowaniu głównym, które w przypadku operacji połączenia transgranicznego poddają udzielenie korzyści podatkowych mających zastosowanie do takiej operacji zgodnie z dyrektywą – w niniejszym przypadku odroczenie opodatkowania zysków

kapitałowych związanych z majątkiem wniesionym do spółki z siedzibą w innym państwie członkowskim przez spółkę francuską – procedurze uprzedniego zatwierdzenia, w ramach której celem uzyskania owego zatwierdzenia podatnik powinien wykazać, że dana operacja jest uzasadniona względami ekonomicznymi, że jej zasadniczym celem lub jednym z zasadniczych celów nie jest oszustwo podatkowe lub unikanie opodatkowania i że zasady przeprowadzenia transakcji pozwalają zapewnić opodatkowanie w przyszłości zysków kapitałowych, od których podatek został odroczony, podczas gdy w ramach krajowej operacji połączenia tego rodzaju odroczenie jest udzielane bez poddania podatnika tego rodzaju procedurze.

Wyrok Trybunału (izba) z dnia 9 marca 2017 r. w sprawie C-573/15, État belge przeciwko Oxycure Belgium SA

Odesłanie prejudycjalne – Podatek od wartości dodanej – Dyrektywa 2006/112/WE – Artykuł 98 ust. 2 – Załącznik III pkt 3 i 4 – Zasada neutralności podatkowej – Terapia tlenowa – Obniżona stawka VAT – Butle tlenowe – Stawka podstawowa VAT – Koncentratory tlenu

*) Artykuł 98 ust. 1 i 2 dyrektywy Rady 2006/112/WE z dnia 28 listopada 2006 r. w sprawie wspólnego systemu podatku od wartości dodanej oraz pkt 3 i 4 załącznika III do tej dyrektywy w związku z zasadą neutralności podatkowej nie stoją na przeszkodzie uregulowaniu krajowemu takiemu jak rozpatrywane w postępowaniu głównym, które przewiduje, że podstawowa stawka podatku od wartości dodanej ma zastosowanie do dostaw lub wynajmu koncentratorów tlenu, chociaż uregulowanie to przewiduje obniżoną stawkę podatku od wartości dodanej w odniesieniu do dostawy butli tlenowych.

Wyrok Trybunału (izba) z dnia 16 marca 2017 r. w sprawie C-493/15, Agenzia delle Entrate przeciwko Marco Identi

Odesłanie prejudycjalne – Podatki – Podatek od wartości dodanej – Artykuł 4 ust. 3 TUE – Szósta dyrektywa – Pomoc państwa – Procedura zwolnienia z długów osób fizycznych w stanie

upadłości (esdebitazione) – Niewymagalność zaległości z tytułu VAT

*) Prawo Unii, w szczególności art. 4 ust. 3 TUE oraz art. 2 i 22 szóstej dyrektywy Rady 77/388/EWG z dnia 17 maja 1977 r. w sprawie harmonizacji ustawodawstw państw członkowskich w odniesieniu do podatków obrotowych – wspólny system podatku od wartości dodanej: ujednolicona podstawa wymiaru podatku, jak i przepisy z dziedziny pomocy państwa należy interpretować w ten sposób, że nie stoją one na przeszkodzie temu, aby zaległości z tytułu podatku od wartości dodanej zostały uznane za niewymagalne na podstawie przepisów krajowych, takich jak sporne w postępowaniu głównym, przewidujących procedurę zwolnienia z długów, poprzez którą sąd może, pod pewnymi warunkami, uznać za niewymagalne długi osoby fizycznej, które nie zostały uregulowane w wyniku postępowania upadłościowego dotyczącego tej osoby.

Wyrok Trybunału (izba) z dnia 16 marca 2017 r. w sprawie C-211/16, Bimotor SpA przeciwko Agenzia delle Entrate – Direzione Provinciale II di Torino

Odesłanie prejudycjalne – Podatek VAT – Zasada neutralności podatkowej – Przepisy krajowe ustanawiające stały maksymalny limit zwrotu lub potrącenia z tytułu VAT

*) Artykuł 183 ustęp pierwszy dyrektywy 2006/112/WE z dnia 28 listopada 2006 r. w sprawie wspólnego systemu podatku od wartości dodanej, zmienionej dyrektywą 2010/45/UE z dnia 13 lipca 2010 r., należy interpretować w ten sposób, że nie sprzeciwia się on przepisom krajowym, takim jak będące przedmiotem sporu, które ograniczają potrącenie pewnych zobowiązań podatkowych z ulgami w podatku od towarów i usług do określonej wartości maksymalnej, w każdym okresie podatkowym, o ile krajowy porządek prawny stwarza podatnikowi, w każdym wypadku, możliwość wykorzystania ulgi w podatku od towarów i usług, w pełnym zakresie, w rozsądnym terminie.

Rolnictwo

Wyrok Trybunału (izba) z dnia 9 marca 2017 r. w sprawie C-141/15, Doux SA przeciwko Etablissement national des produits de l'agriculture et de la mer (FranceAgriMer)

Odesłanie prejudycjalne – Rozporządzenie (WE) nr 543/2008 – Artykuł 15 ust. 1 – Artykuł 16 – Kurczaki mrożone i głęboko mrożone – Maksymalna zawartość wody – Nieaktualny charakter tej normy – Praktyczne środki kontroli – Analizy kontrolne – Rozporządzenie nr 612/2009 – Artykuł 28 – Refundacje wywozowe do produktów rolnych – Warunki przyznania – Należyta i uczciwa jakość produktów przyjęta w obrocie – Produkty wprowadzane do obrotu na normalnych warunkach

*) Analiza pytania trzeciego nie wykazała istnienia żadnych okoliczności, które mogłyby wpłynąć na ważność zdefiniowanych w art. 15 ust. 1 i w załącznikach VI i VII do rozporządzenia Komisji (WE) nr 543/2008 z dnia 16 czerwca 2008 r. wprowadzającego szczegółowe przepisy wykonawcze do rozporządzenia Rady (WE) nr 1234/2007 w sprawie niektórych norm handlowych w odniesieniu do mięsa drobiowego, zmienionego rozporządzeniem wykonawczym Komisji (UE) nr 1239/2012 z dnia 19 grudnia 2012 r., norm zawartości wody w mięsie mrożonych kurczaków.

*) Wykładni art. 28 ust. 1 rozporządzenia Komisji (WE) nr 612/2009 z dnia 7 lipca 2009 r. ustanawiającego wspólne szczegółowe zasady stosowania systemu refundacji wywozowych do produktów rolnych, zmienionego rozporządzeniem Komisji (UE) nr 173/2011 z dnia 23 lutego 2011 r., należy dokonywać w taki sposób, że kurczaki mrożone i głęboko mrożone, w których zawartość wody przekracza dopuszczalne normy określone rozporządzeniem nr 543/2008, zmienionym rozporządzeniem wykonawczym nr 1239/2012, nie mogą być wprowadzane do obrotu na normalnych warunkach na terytorium Unii Europejskiej i nie spełniają wymogu należytej i uczciwej jakość przyjętej w obrocie, nawet jeśli posiadają świadectwo jakości wydane przez właściwy organ.

*) Załączniki VI i VII do rozporządzenia nr 543/2008, zmienione rozporządzeniem wykonawczym nr 1239/2012, są wystarczająco precyzyjne, by mogły być podstawą przeprowadzania kontroli kurczaków mrożonych i głęboko mrożonych przeznaczonych do wywozu z prawem do refundacji wywozowej; okoliczność, że państwo członkowskie nie ustanowiło praktycznych środków kontroli, których przyjęcie zostało przewidziane w art. 18 ust. 2 wspomnianego rozporządzenia, nie czyni tych kontroli bezskutecznymi wobec danych przedsiębiorstw.

*) Eksporter kurczaków mrożonych i głęboko mrożonych, zgodnie z art. 118 ust. 2 i art. 119 ust. 1 akapit drugi rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady (WE) nr 450/2008 z dnia 23 kwietnia 2008 r. ustanawiającego wspólnotowy kodeks celny (zmodernizowany kodeks celny), po pierwsze, może być obecny lub reprezentowany przy rewizji towarów oraz przy pobieraniu próbek, a po drugie, może wystąpić z wnioskiem o dodatkową rewizję lub pobranie próbek, jeżeli uzna, że wyniki uzyskane przez właściwe organy nie są reprezentatywne.

Telekomunikacja

Wyrok Trybunału (izba) z dnia 15 marca 2017 r. w sprawie C-536/15, Tele2 (Netherlands) BV, Ziggo BV, Vodafone Libertel BV przeciwko Autoriteit Consument en Markt (ACM)

Odesłanie prejudycjalne – Sieci i usługi łączności elektronicznej – Dyrektywa 2002/22/WE – Artykuł 25 ust. 2 – Biura numerów i spis abonentów telefonicznych – Dyrektywa 2002/58/WE – Artykuł 12 – Spisy abonentów – Udostępnienie danych osobowych dotyczących abonentów dla celów świadczenia publicznie dostępnych usług biura numerów i spisu abonentów – Zgoda abonenta – Rozróżnienie według państwa członkowskiego, w którym świadczone są publicznie dostępne usługi biura numerów i spisu abonentów – Zasada niedyskryminacji

*) Artykuł 25 ust. 2 dyrektywy o usłudze powszechnej 2002/22/WE Parlamentu Europejskiego i Rady z dnia 7 marca 2002 r. w sprawie usługi powszechnej i związanych z sieciami i usługami łączności elektronicznej praw użytkowników (dyrektywy o usłudze powszechnej), zmienionej dyrektywą Parlamentu Europejskiego i Rady 2009/136/WE z dnia 25 listopada 2009 r., należy interpretować w ten sposób, że pojęcie „wniosku” zawarte w tym artykule obejmuje również wniosek złożony przez przedsiębiorstwo z siedzibą w państwie członkowskim innym niż to, w którym mają siedziby przedsiębiorstwa przypisujące numery telefoniczne abonentom, które to przedsiębiorstwo wnosi o udzielenie informacji w celu świadczenia publicznie dostępnych usług biura numerów i spisu abonentów w tym państwie członkowskim lub w innych państwach członkowskich.

*) Artykuł 25 ust. 2 dyrektywy 2002/22, zmienionej dyrektywą 2009/136, należy interpretować w ten sposób, że sprzeciwia się on temu, aby przedsiębiorstwo, które przypisuje numery telefoniczne abonentom i ma obowiązek, na mocy przepisów krajowych, uzyskania zgody tych abonentów na wykorzystanie dotyczących ich danych do celów świadczenia usług biura numerów i spisu abonentów, sformułowało ten wniosek w taki sposób, aby wspomniani abonenci wyrażali w sposób odmienny zgodę na to wykorzystanie w zależności od państwa członkowskiego, w którym świadczą te usługi przedsiębiorstwa mogące wnosić o udzielenie informacji, o których mowa w owym przepisie.

Transport

Wyrok Trybunału (izba) z dnia 2 marca 2017 r. w sprawie C-245/15, SC Casa Noastră SA przeciwko Ministerul Transporturilor – Inspectoratul de Stat pentru Controlul în Transportul Rutier (ISCTR)

Odesłanie prejudycjalne – Transport drogowy – Przepisy socjalne – Odstępstwa – Rozporządzenie (WE) nr 561/2006 – Artykuł 3 lit. a) – Rozporządzenie (WE) nr 1073/2009 – Artykuł 2 pkt 3 – Usługi regularne polegające na przewozie osób – Definicja – Przewóz bezpłatny zorganizowany przez podmiot gospodarczy dla swych pracowników do i z miejsca wykonywania pracy w pojazdach do niego należących, prowadzonych przez jednego z pracowników

*) Artykuł 3 lit. a) rozporządzenia (WE) nr 561/2006 Parlamentu Europejskiego i Rady z dnia 15 marca 2006 r. w sprawie harmonizacji niektórych przepisów socjalnych odnoszących się do transportu drogowego oraz zmieniającego rozporządzenia Rady (EWG) nr 3821/85 i (WE) nr 2135/98, jak również uchylającego rozporządzenie Rady (EWG) nr 3820/85 oraz art. 2 pkt 3 rozporządzenia (WE) nr 1073/2009 Parlamentu Europejskiego i Rady z dnia 21 października 2009 r. w sprawie wspólnych zasad dostępu do międzynarodowego rynku usług autokarowych i autobusowych i zmieniającego rozporządzenie (WE) nr 561/2006, należy interpretować w ten sposób, że usługi przewozu pracowników na trasie między miejscem pracy a miejscem zamieszkania organizowane przez ich pracodawcę, których trasa nie

przekracza 50 km, wchodzą w zakres stosowania określonego w art. 3 lit. a) rozporządzenia nr 561/2006 odstępstwa, zgodnie z którym rozporządzenie to nie ma zastosowania do takich usług transportowych.

Wyrok Trybunału (izba) z dnia 22 marca 2017 r. w sprawach połączonych C-497/15 i C-498/15, Euro-Team Kft. (C-497/15), Spirál-Gép Kft. (C-498/15) przeciwko Budapest Rendőrfőkapitánya

Odesłanie prejudycjalne – Zbliżanie ustawodawstw – Transport drogowy – Postanowienia podatkowe – Dyrektywa 1999/62/WE – Pobieranie opłat za użytkowanie niektórych typów infrastruktury przez pojazdy ciężarowe – Opłata za przejazd – Obowiązek państw członkowskich ustanowienia skutecznych, proporcjonalnych i odstraszających sankcji – Grzywna ryczałtowa – Proporcjonalność

*) Artykuł 9a dyrektywy 1999/62/WE Parlamentu Europejskiego i Rady z dnia 17 czerwca 1999 r. w sprawie pobierania opłat za użytkowanie niektórych typów infrastruktury przez pojazdy ciężarowe, zmienionej dyrektywą Parlamentu Europejskiego i Rady 2011/76/UE z dnia 27 września 2011 r. należy interpretować w ten sposób, że określony w tym przepisie wymóg proporcjonalności stoi na przeszkodzie systemowi sankcji takiemu jak rozpatrywany w postępowaniach głównych, który przewiduje nałożenie grzywny o zryczałtowanej wysokości za wszelkie naruszenia – niezależnie od ich charakteru i wagi – przepisów dotyczących obowiązku uprzedniego uiszczenia opłaty za przejazd związanej z korzystaniem z infrastruktury drogowej.

*) Artykuł 9a dyrektywy 1999/62, zmienionej dyrektywą 2011/76, należy interpretować w ten sposób, że określony w tym przepisie wymóg proporcjonalności nie stoi na przeszkodzie systemowi sankcji takiemu jak rozpatrywany w postępowaniach głównych, który ustanawia odpowiedzialność obiektywną. Natomiast wymóg ów należy interpretować jako stojący na przeszkodzie wysokości sankcji przewidzianej w tym systemie.

Zatrudnienie

Wyrok Trybunału (izba) z dnia 9 marca 2017 r. w sprawie C-406/15, Petya Milkova przeciwko Izpalnitelen direktor na Agentsiata za privatizatsia i sledprivatizatsionen kontrol

Odesłanie prejudycjalne – Polityka społeczna – Równość traktowania w zakresie zatrudnienia i pracy – Konwencja Narodów Zjednoczonych o prawach osób niepełnosprawnych – Artykuły 5 i 27 – Dyrektywa 2000/78/WE – Artykuł 7 – Szczególna ochrona w wypadku zwolnienia pracowników niepełnosprawnych – Brak takiej ochrony dla niepełnosprawnych urzędników państwowych – Ogólna zasada równego traktowania

*) Artykuł 7 ust. 2 dyrektywy Rady 2000/78/WE z dnia 27 listopada 2000 r. ustanawiającej ogólne warunki ramowe równego traktowania w zakresie zatrudnienia i pracy, rozpatrywany w świetle Konwencji Narodów Zjednoczonych o prawach osób niepełnosprawnych, zatwierdzonej w imieniu Wspólnoty Europejskiej decyzją Rady 2010/48/WE z dnia 26 listopada 2009 r., oraz w związku z ogólną zasadą równego traktowania ustanowioną w art. 20 i 21 Karty praw podstawowych Unii Europejskiej, należy interpretować w ten sposób, że dopuszcza on uregulowanie państwa członkowskiego takie jak rozpatrywane w postępowaniu głównym, w którym udzielono pracownikom dotkniętym niepełnosprawnością niektórych rodzajów szczególnej uprzedniej ochrony w wypadku zwolnienia, nie udzielono zaś takiej ochrony urzędnikom państwowym dotkniętym niepełnosprawnością tego samego rodzaju, chyba że zostanie wykazane naruszenie zasady równego traktowania, co powinien zbadać sąd odsyłający. W ramach tego badania porównanie sytuacji powinno być oparte na analizie skoncentrowanej na wszystkich istotnych regułach prawa krajowego regulujących z jednej strony status pracowników dotkniętych daną niepełnosprawnością, a z drugiej strony status urzędników państwowych dotkniętych taką samą niepełnosprawnością, mając w szczególności na względzie przedmiot ochrony przed rozpatrywanym w postępowaniu głównym zwolnieniem.

*) W sytuacji gdyby art. 7 ust. 2 dyrektywy 2000/78, rozpatrywany w świetle Konwencji Narodów Zjednoczonych o prawach osób niepełnosprawnych oraz w związku z ogólną zasadą równego traktowania, stał na przeszkodzie uregulowaniu państwa członkowskiego takiemu jak rozpatrywane w postępowaniu głównym, obowiązek przestrzegania prawa Unii Europejskiej wymagałby, aby zakres stosowania przepisów krajowych chroniących pracowników dotkniętych niepełnosprawnością danego rodzaju został rozszerzony, tak aby z tych przepisów ochronnych mogli skorzystać także urzędnicy państwowi dotknięci niepełnosprawnością tego samego rodzaju.

Wyrok Trybunału (wielka izba) z dnia 14 marca 2017 r. w sprawie C-157/15, Samira Achbita, Centrum voor gelijkheid van kansen en voor racismebestrijding przeciwko G4S Secure Solutions NV

Odesłanie prejudycjalne – Polityka społeczna – Dyrektywa 2000/78/WE – Równe traktowanie – Dyskryminacja ze względu na religię lub przekonania – Postanowienie regulaminu pracy przedsiębiorstwa wprowadzające zakaz noszenia przez pracowników w miejscu pracy widocznych symboli politycznych, światopoglądowych lub religijnych – Dyskryminacja bezpośrednia – Brak – Dyskryminacja pośrednia – Zakaz noszenia przez pracownicę chusty islamskiej

*) Wykładni art. 2 ust. 2 lit. a) dyrektywy Rady 2000/78/WE z dnia 27 listopada 2000 r. ustanawiającej ogólne warunki ramowe równego traktowania w zakresie zatrudnienia i pracy należy dokonywać w ten sposób, że zakaz noszenia chusty islamskiej, wprowadzony w postanowieniu regulaminu pracy przedsiębiorstwa sektora prywatnego i przewidujący całkowity zakaz noszenia w miejscu pracy widocznych symboli politycznych, światopoglądowych lub religijnych, nie stanowi przejawu bezpośredniej dyskryminacji ze względu na religię lub przekonania w rozumieniu tej dyrektywy.
Wspomniane postanowienie regulaminu pracy przedsiębiorstwa sektora prywatnego może natomiast stanowić przejaw dyskryminacji pośredniej w rozumieniu art. 2 ust. 2 lit. b) dyrektywy 2000/78, jeżeli zostanie wykazane, że pozornie neutralny obowiązek w rzeczywistości stawia osoby wyznające określoną religię lub mające określone przekonania w niekorzystnej sytuacji, chyba że takie

postanowienie jest obiektywnie uzasadnione zgodnym z prawem celem, takim jak realizowanie przez pracodawcę polityki neutralności politycznej, światopoglądowej i religijnej w relacjach z jego klientami, zaś środki mające służyć realizacji tego celu są właściwe i konieczne, czego zbadanie należy do sądu odsyłającego.

Wyrok Trybunału (wielka izba) z dnia 14 marca 2017 r. w sprawie C-188/15, Asma Bougnaoui, Association de défense des droits de l'homme (ADDH) przeciwko Micropole SA (dawniej Micropole Univers SA)

Odesłanie prejudycjalne – Polityka społeczna – Dyrektywa 2000/78/WE – Równe traktowanie – Dyskryminacja ze względu na religię lub przekonania – Istotny i determinujący wymóg zawodowy – Pojęcie – Życzenie klienta, aby świadczone na jego rzecz usługi nie były wykonywane przez pracownicę noszącą chustę islamską

*) Wykładni art. 4 ust. 1 dyrektywy Rady 2000/78/WE z dnia 27 listopada 2000 r. ustanawiającej ogólne warunki ramowe równego traktowania w zakresie zatrudnienia i pracy należy dokonywać w ten sposób, że chęć uwzględnienia przez pracodawcę życzeń klienta, aby świadczone u tego klienta usługi nie były wykonywane przez pracownicę noszącą chustę islamską, nie może być uznana za istotny i determinujący wymóg zawodowy w rozumieniu tego przepisu.

Orzeczenia Europejskiego Trybunału Praw Człowieka

[*) Podstawę opracowania not dotyczących orzeczeń ETPC stanowią noty informacyjne MSZ oraz informacje zawarte w bazie HUDOC]

Decyzja z dnia 9 marca 2016 r. w sprawie K2 przeciwko Wielkiej Brytanii (skarga nr 42387/13)

Prawo do poszanowania życia prywatnego – zakaz dyskryminacji – niedopuszczalność skargi

K2, urodzony w Sudanie, od dziecka mieszkał w Wielkiej Brytanii, a od 2000 r. był obywatelem brytyjskim. W 2009 r. został aresztowany za popełnienie przestępstwa, jednak opuścił Zjednoczone Królestwo i udał się do Afryki, gdzie został podejrzany o branie udziału w działaniach terrorystycznych w Somalii i Sudanie. Dnia 14 czerwca 2010 r. Sekretarz Stanu z brytyjskiego MSW pozbawił go obywatelstwa brytyjskiego oraz zakazał ponownego wjazdu do kraju. K2 uznał, że powyższe decyzje naruszyły jego prawo do poszanowania życia prywatnego i rodzinnego oraz że były dyskryminujące. Skarżył się również, że nie mógł właściwie prowadzić swojej sprawy przebywając za granicą, z uwagi na obawę, że jego rozmowy mogłyby być kontrolowane przez sudańskie organy antyterrorystyczne i być wykorzystane przeciwko niemu. W skardze do ETPC skarżący powołał się na art. 8 w zw. z art. 14 EKPC.

Trybunał uznał skargę za niedopuszczalną, jako opartą na nieuzasadnionych podstawach. Pomimo że arbitralna odmowa czy też odebranie obywatelstwa mogą stanowić w określonych okolicznościach problem w świetle art. 8 EKPC, z uwagi na ich wpływ na życie prywatne jednostki, Trybunał stwierdził, że taki problem nie powstał w niniejszej sprawie. Sekretarz Stanu działał bowiem szybko i starannie oraz zgodnie z prawem. K2 miał zagwarantowane prawo odwołania się od decyzji oraz dostęp do sądowej kontroli. Mimo że niektóre sprawy przeciwko K2 były utrzymywane w tajemnicy z przyczyn bezpieczeństwa, jego obrońca miał dostęp do informacji, a istota i charakter sprawy były znane skarżącemu.

W ocenie Trybunału art. 8 EKPC nie może być interpretowany jako nakładający obowiązek na państwo do ułatwiania powrotu każdej osoby pozbawionej obywatelstwa aby mogła odwołać się od decyzji wydanej w jej sprawie. Sąd brytyjski odrzucił skargi K2 w zakresie braku możliwości prowadzenia sprawy z zagranicy, a Trybunał nie był w stanie zakwestionować tych ustaleń. Ponadto, sąd brytyjski przyjął ostrożne podejście do sprawy biorąc pod uwagę nieobecność skarżącego. Nie mógł jednak zarazem nie wziąć pod uwagę materiału dowodowego świadczącego o jego zaangażowaniu w działania terrorystyczne. Ponadto, skarżący sam zadecydował o opuszczeniu kraju. Trybunał zauważył też, że K2 nie został bezpaństwowcem wskutek utraty brytyjskiego obywatelstwa, miał bowiem obywatelstwo sudańskie. W ocenie ETPC ingerencja w życie prywatne i rodzinne skarżącego, spowodowana pozbawieniem

go obywatelstwa, była ograniczona. Poza tym skarżący nie wyczerpał drogi krajowej w zakresie art. 14 EKPC, nie podnosząc zarzutu dyskryminacji przed sądami krajowymi. W tych okolicznościach – zdaniem ETPC – odebranie obywatelstwa było zgodne z prawem w rozumieniu art. 8 EKPC.

Decyzja z dnia 9 marca 2016 r. w sprawie Phil przeciwko Szwecji (skarga nr 74742/14)

Prawo do poszanowania życia prywatnego – niedopuszczalność skargi

Rolf Anders Daniel Pihl to mieszkaniec Linköping (Szwecja). We wrześniu 2011 r. na blogu prowadzonym przez małą szwedzką organizację pozarządową ukazał się artykuł oskarżający go o udział w partii nazistowskiej. Pod wpisem pojawił się anonimowy komentarz, w którym stwierdzono: „Ten Pihl jest również prawdziwym haszowym ćpunem w ocenie kilku osób, z którymi rozmawiałem". Dziewięć dni później, po skardze Pihla, wpis na blogu oraz komentarz do niego zniknęły. Stowarzyszenie opublikowało ponadto przeprosiny. Skarżący zwrócił się jednak do sądu, domagając się symbolicznego zadośćuczynienia w kwocie 1 korony szwedzkiej. W pozwie argumentował, że organizacja jest odpowiedzialna za wpis, jak również za komentarz, ponieważ nie zareagowała na niego natychmiast.

Sąd rejonowy nie uwzględnił powództwa, uznał bowiem, że wpis na blogu mieścił się w granicach wolności słowa. Co do komentarza sąd wskazał, że choć był zniesławiający, to organizacja pozarządowa nie ponosiła za niego odpowiedzialności i brak prawnych przesłanek przemawiających za tym, że stowarzyszenie powinno usunąć treści wcześniej, niż to uczyniło. Wyrok został podtrzymany przez sądy wyższych instancji. Sąd Najwyższy nie przyjął sprawy do rozpoznania.

W skardze do ETPC skarżący powołał się na art. 8 do EKPC, podnosząc w niej obowiązek państwa do zagwarantowania poszanowania reputacji swoich obywateli.

Trybunał uznał skargę za niedopuszczalną, jako opartą na nieuzasadnionych podstawach. Odnosząc się do zarzutu, ETPC zwrócił uwagę, że wpisu nie można zakwalifikować jako mowy nienawiści czy nawoływania do przemocy. Miał on jednak niewątpliwie charakter zniesławiający, wymierzony w chronione przez art. 8 EKPC prawo do życia prywatnego.

Niemniej należy również wziąć pod uwagę konkurujące z nim prawo do wolności słowa uregulowane w art. 10 EKPC. Trybunał podkreślił, że oba te prawa są równorzędne, dlatego należy ważyć, które ma pierwszeństwo w konkretnej sprawie. Trybunał uznał, że sędziowie przyjrzeli się kontekstowi, w jakim opublikowano komentarz, środkom podjętym przez pośrednika w celu usunięcia komentarza, możliwości pociągnięcia do odpowiedzialności samego autora wpisu, a nie pośrednika, oraz konsekwencjom postępowania krajowego dla pośrednika. Pośrednikiem było stowarzyszenie, które nie mogło przewidzieć, jakie wpisy pojawią się na jego stronie. Jest małą pozarządową organizacją, na której stronę zazwyczaj zagląda ograniczone grono odbiorców. Narzucanie na taką organizację obowiązku filtrowania treści byłoby zbyt daleko posuniętym wymaganiem. Ponadto stowarzyszenie usunęło wpis i komentarz w dniu otrzymania zawiadomienia, dodając nowy artykuł z wyjaśnieniami i przeprosinami. Trybunał podkreślił, że konsekwencje prawne za komentarze osób trzecich wobec pośredników mogą mieć efekt mrożący (*chilling effect*) dla rozwoju debaty w internecie. Uznając, iż sądy krajowe we właściwy sposób zważyły oba interesy, ETPC tym samym uznał skargę za niedopuszczalną.

Warto zaznaczyć, że niniejszą decyzją Trybunał zmienił linię orzeczniczą zapoczątkowaną wyrokiem w sprawie *Delfi przeciwko Estonii*, w którym uznał, że zarabiający na internetowym portalu pośrednik ponosi odpowiedzialność za treści publikowane w komentarzach, nawet jeśli usunął sporny wpis na podstawie dyrektywy o świadczeniu usług drogą elektroniczną, czym przyznał się niejako, że miał on charakter bezprawny.

Wyrok (Izba) z dnia 16 marca 2016 r. w sprawie Olafsson przeciwko Islandii (skarga nr 58493/13)

Naruszenie art. 10 EKPC – wolność wyrażania opinii

Pan Olafsson, mieszkaniec Rejkiawiku, był wydawcą internetowego dziennika (strony internetowej) *Pressa.* W latach 2010–2011 opublikował m.in. artykuły insynuujące, że kandydat polityczny dopuścił się seksualnego wykorzystywania dzieci. Islandzki Sąd Najwyższy uznał skarżącego winnym zniesławienia.

W skardze do ETPC skarżący powołał się na art. 10 EKPC, twierdząc, że naruszono

granice stosowania ograniczeń wolności wypowiedzi.

Odnosząc się do zarzutu, Trybunał zwrócił uwagę w szczególności, że pociągnięcie skarżącego do odpowiedzialności za zniesławienie nie było konieczne w demokratycznym społeczeństwie, biorąc pod uwagę okoliczności sprawy. Zarzuty dotyczyły bowiem kandydata ubiegającego się o polityczne stanowisko i powinny zwrócić uwagę opinii publicznej. Doszło zatem do kolizji art. 10 z art. 8 EKPC. Trybunał zauważył również (podobnie jak islandzki sąd pierwszej instancji rozpoznający tę sprawę), że artykuły zostały opublikowane w dobrej wierze, zgodnie ze zwyczajowymi dziennikarskimi standardami i przyczyniły się do debaty w interesie publicznym. Mimo że zarzuty miały charakter zniesławiający, to jednak zostały uczynione nie przez skarżącego, a przez inne osoby (dwie dorosłe już siostry związane z rodziną polityka). Kandydat polityczny zdecydował się jednak nie pozywać innych osób i najprawdopodobniej w ten sposób uniemożliwił skarżącemu wykazanie, że działał w dobrej wierze oraz że jego zarzuty były prawdziwe. Skarżącemu nakazano również zapłatę zadośćuczynienia (ok. 1 600 euro) oraz kosztów sądowych (ok. 6 500 euro).

W okolicznościach rozpoznawanej sprawy ETPC uznał, że islandzki Sąd Najwyższy nie wyważył w sposób rozsądny pomiędzy środkami ograniczającymi wolność wyrażania opinii skarżącego a uzasadnionym celem ochrony reputacji innych. Tym samym Trybunał stwierdził, że – choć ograniczenie nastąpiło w celu legalnym i na podstawie ustawy – naruszono art. 10 EKPC.

Wyrok (Izba) z dnia 28 marca 2017 r. w sprawie Volchkova i Mironov przeciwko Rosji (skargi nr 45668/05 i nr 2292/06)

Naruszenie art. 1 Protokołu 1 do EKPC – ochrona własności

Skarżący, Tatiana Volchkova i Borys Mironov są Rosjanami mieszkającymi w Rosji. Byli współwłaścicielami nieruchomości oraz domu w atrakcyjnym podmoskiewskim miasteczku Lubierca. W marcu 2003 r. lokalne władze dokonały wywłaszczenia w związku z budową bloku mieszkalnego. Projekt inwestycyjny był częścią szerszego planu poprawy wizerunku miasta. Zgodnie z umową między inwestorem a władzami miasta

(gminą) 95% zbudowanych mieszkań miało przypaść inwestorowi, a 5% miało wejść do zasobu mieszkaniowego gminy.

W skardze do ETPC, po wyczerpaniu krajowej drogi prawnej, skarżący powołali się na art. 1 Protokołu 1 do EKPC. Zarzucili w szczególności, że zostali pozbawieni własności tylko z uwagi na prywatny projekt inwestycyjny – wielopiętrowy blok mieszkalny, który nie służył żadnym społecznym celom. Skarżącym zaproponowano lokale socjalne, lecz odszkodowanie, które otrzymali, było znacznie zaniżone.

Trybunał uznał, że wywłaszczenie nieruchomości skarżących było przewidziane prawem, w związku z czym nie miało sensu powoływanie wykładni sądów krajowych oraz zastosowanego przez nie prawa w sprawie skarżących. Odnosząc się do zarzutu naruszenia art. 1 Protokołu 1 do EKPC, Trybunał zwrócił uwagę, że pozbawienie własności może nastąpić jedynie w interesie publicznym. Jakkolwiek przy ocenie, co leży w „interesie publicznym", krajowe organy władzy dysponują szerokim marginesem uznania, to interes taki musi autentycznie realizować cele i potrzeby publiczne – co słusznie zostało podane w wątpliwość. Nawet jeśli wywłaszczenie było związane z szerszym projektem architektonicznym, władze lokalne powoływały się na względy estetyczne, którym nie uchybiał dom skarżących, będący w stanie nadającym się do mieszkania. Ponadto nie prowadzono w tym zakresie żadnych konsultacji z mieszkańcami (w tym ze skarżącymi), ani nie proponowano alternatywnych rozwiązań.

Jak dodał ETPC, wywłaszczenie nieruchomości skarżących było elementem gminnego planu realizującego „poprawę estetyki miasta". Plan ten nie miał zatem na celu rozwiązania żadnego poważnego problemu mieszkańców gminy, takiego jak np. problemy mieszkaniowe obywateli czy mieszkania socjalne, nawet w zakresie 5 % należących do gminy zgodnie z umową inwestycyjną, wszystkie mieszkania pozostały bowiem do dyspozycji dewelopera. Władzom nie udało się zatem udowodnić uzasadnionego interesu publicznego w czasie wywłaszczenia nieruchomości na prywatną inwestycję.

Ponadto, Trybunał zgodził się ze skarżącymi, że sądy krajowe nie odniosły się do ich zarzutów co do wartości rynkowej ich nieruchomości, co skutkowało nieadekwatnością przyznanego odszkodowania.

Wziąwszy pod uwagę okoliczności sprawy Trybunał uznał, że naruszono art. 1 Protokołu 1 do EKPC w stosunku do obu skarżących.

Nowe pytania prejudycjalne sądów administracyjnych

Postanowienie NSA z dnia 22 marca 2017 r., sygn. akt I FSK 1048/15

„Czy przekazanie przez spółkę akcyjną nieruchomości akcjonariuszowi z tytułu umorzenia jego akcji stanowi czynność podlegającą opodatkowaniu podatkiem od towarów i usług zgodnie z art. 2 ust. 1 lit. a) dyrektywy Rady 2006/112/WE z 28 listopada 2006 r. w sprawie wspólnego systemu podatku od wartości dodanej (Dz. Urz. z 2006 r. Nr L 347, s. 1)?”.